

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for CHOW CHOW

VERSJON 1: GYLDIG TIL OG MED 01.07.2019

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Generelt.....	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	4
Opprinnelse	4
Historie	5
Rasen i Norge.....	6
Overordnet mål for rasen.....	6
Rasens populasjon.....	6
Populasjonsstørrelse.....	6
Gjennomsnittlig kullstørrelse	6
Effektiv populasjonsstørrelse	6
Innavlsgrad	6
Bruk av avlsdyr.....	7
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	7
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Prioritering og strategi for å nå målene	9
Helse.....	9
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	9
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	9
Øyeproblemer	9
Øreproblemer.....	10
Åndedrett	10
Knær og korsbånd	11
Allergier	11
Hud og eksem.....	12
HD og AD	12
Forekomst av reproduksjonsproblemer: Fertilitet.....	14
Mentalitet og bruksegenskaper	14
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	14
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden	14
Mentalitet og bruksegenskaper	14
Atferd	15
Atferdsproblemer	15

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	15
Prioritering og strategi for å nå målene	15
Eksteriør	15
Eksteriørbedømmelser.....	15
Overdrevne eksteriørtrekk	17
Fargeavl og pigmentering.....	17
Oppsummering.....	19
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	19
Overordnet mål for rasen.....	19
Plan for videre arbeid i klubben.....	19
Vedlegg 1 Statistikk	20
Vedlegg 2 Oversikt over fargeavl.....	25
Vedlegg 3 Standard for Chow Chow.....	27

Innledning

CHOW CHOW'EN ER ET MESTEVERK AV SKJØNNHET OG BALANSE!

En typisk maskulin og sunn norsk Chow Chow Hannhund, uten overdrivelser av noen art. Det er slik vi ønsker å se rasen vår også i fremtiden.

En meget gammel kinesisk spisshund.

Eneste rase med definert krav i standarden om blåfarget tunge.

Opprinnelig asiat, naturalisert engelskmann, men fra 2012 med Kina både som opprinnelsesland og hjemland.

Egenrådige rase, slett ingen enmannshund, men ei heller noen allemannshund!

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

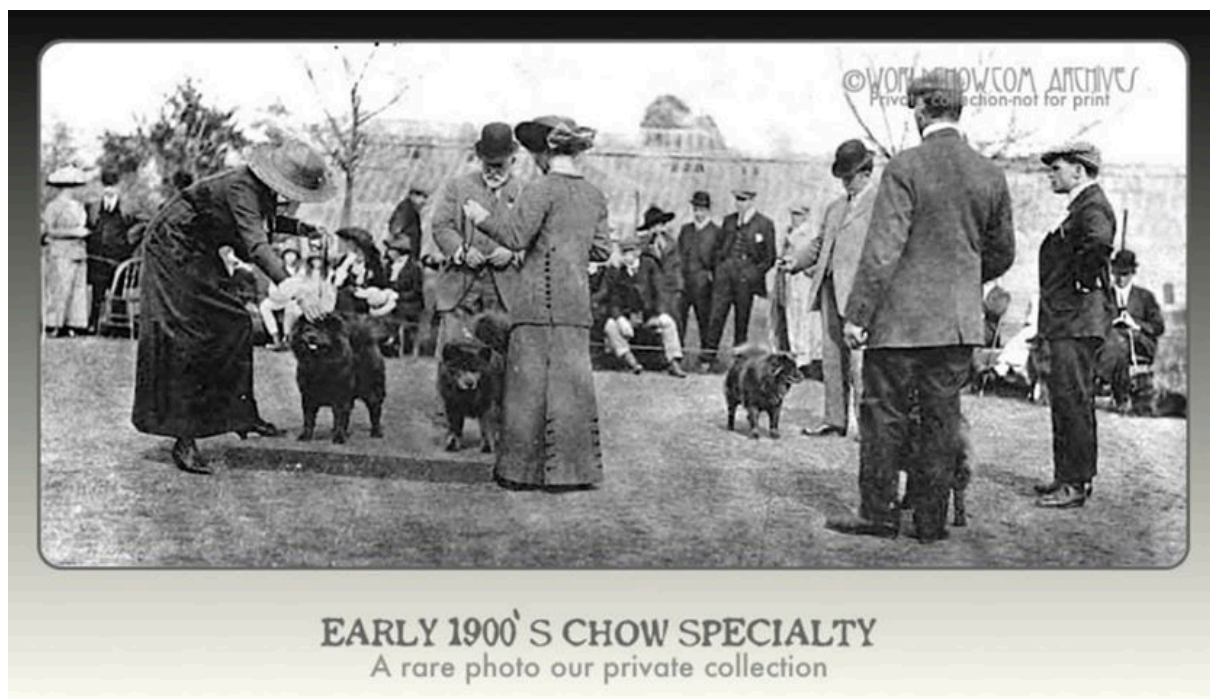
Opprinnelse

Det finnes flere teorier om Chow Chow'ens opprinnelse. Noen forskere mener at Chow Chow'en kan spore sine aner til Miocenerperioden (ca. 50 millioner år tilbake), til en liten bjørneart med blåsort tunge. – Isbjørn har også blå tunge -Kanskje begynte det med en blanding av tibetansk mastiff og

sibirsk samojedhund? Kanskje er det tvert om slik at Chow Chow-lignende hunder fra ishavskanten er stamfar til de fleste av de spisskunder vi kjenner i dag? Det er arkeologisk kjent at en kortsnutet, bredbrystet hund fantes i den sibirske bronsealder. Denne ble etter hvert domestisert og finnes meget senere i bl.a. Tibet. Dyrene var kraftige, fryktingytende og beskrives som løvelignende med en hunds hode. En keramisk figur fra Han-dynastiet (206 t. Kr. til 220 e. Kr.) viser utpreget likhet med utseendet til vår Chow Chow av idag: Kraftig hode, rette bakben, høyt ansatt hale, løve-lignende kompakt utseende. Slike figurer er ofte vanlige i par og kalles Foo-hunder.

Historie

Første gang vi hører beskrevet en hund som kan være Chow Chow, er i England i 1785. Datidens Chow Chow var høyst sannsynlig smuglet ut av Kina eller Tibet ettersom de ble regnet som hellige og ikke kunne eies av andre enn klostre og rike mandariner. Mange tror at rasen vår ble spist i Kina ettersom det også finnes en matrett som heter chow chow. Dette stemmer ikke. Våre Chow Chow er alle etterkommere etter klostrene og mandarinenes stolte og eksklusive hunder. Interessen for Chow Chow i Europa begynte for alvor etter 1850 med flere importerte til England. Rasen var heldig, hva de rike og adelige kjøperne ikke selv visste om hundeoppdrett, hadde de råd til å betale andre for å vite. Slik fikk Chow Chow en "flying start" i England. Den første utstilte Chow Chow var Chinese Puzzle. Hun ble utstilt i 1880 i Crystal Palace. I 1895 ble verdens første raseklubb for Chow Chow stiftet, "The Chow Chow Club" i England. Rasens standard ble utformet i England etter en Chow Chow ved navn Ch Chow VIII, en hann med flott rødfarge, men med et heller heftig temperament. FCI har fra starten omtalt Kina som opprinnelsesland og England som rasens hjemland. I 2012 overlot FCI også ansvaret for Chow Chow standarden til Kina som nå også er satt som rasens hjemland.

Fra spesialutstilling for Chow Chow i England tidlig på 1900-tallet.

Rasen i Norge

Til Norge kom Chow Chow første gang i 1880 med seilskuteskipperne antakelig fra England. Det fantes utstilte Chow Chow i mellomkrigsårene, oppdrettet i Norge var basert på engelske importere og noen ble heldigvis eksportert til Sverige. Disse linjer kom til Norge igjen etter krigen. På grunn av mangel på vaksine i krigstiden i Norge, ble rasen borte fra Norge til på 50-tallet. Da startet import først fra Sverige og senere mest fra England.

Overordnet mål for rasen

Vi vil påpeke at NKK, Norsk Chow Chow klubb eller andre myndigheter ikke kan drive et oppdrett. Det er i første rekke og i siste instans oppdretteren som er ansvarlig for sitt eget oppdrett. Har de ansvaret må de også i størst mulig utstrekning få bruke de hundene de selv ønsker i avlsarbeidet.

Raseklubben bør ikke overstyre dette, men gi råd og veiledning i avlsarbeidet.

Oppdretter må innhente, gjerne via klubben, nok kunnskaper til å drive sin avl, men samtidig må oppdretter være ærlig og målrettet i sitt avlsarbeid, ikke doble problemer, være åpen om problemer og forvente at andre oppdrettere er det sammen mot han/henne.

Målet for oss alle som elsker vår rase, må være å bevare rasens unike eksteriør og spesielle mentalitet for fremtiden, men samtidig avle frem en så sunn hund som mulig innenfor standardens ramme.

Rasens populasjon

I dag importeres det Chow Chow til Norge også fra USA, Russland, Danmark og andre land. Chow Chow var i mange år en av Norsk Polarhundklubbs raser, før den fikk egen raseklubb. Interessen for rasen varierer her i Norge akkurat som den gjør ellers i verden. Det er ikke en rase som reproducerer seg lett, så stort sett er det mangel på valper og få aktive oppdrettere i Norge. Det registreres i dag ikke mer enn rundt 60-70 valper i året, og selv med importere så sier det seg selv at rasen i dag er liten i Norge.

Populasjonsstørrelse

Gjennomsnittlig antall Chow Chow født fra år 2000 til og med 8.11.2013 er ca. 71 valper pr. år. Verd å merke seg er at antallet valper registrert hvert år er gått nedover fra år 2000.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Gjennomsnittlig antall valper pr kull fra 2000 til 8.11.2013 er 3,18 valper.

Effektiv populasjonsstørrelse

Hvis vi sier at en Chow Chow lever ca. 10 år, så vil det si at populasjonen i Norge skal ligge på ca. 700 dyr. Noen sikker telling på dette har vi ikke. En noe skremmende tendens de siste år er all eksport av norske valper som er blitt gjort. Noen av annet blod kjøpes selvsagt ute, men populasjonen som sådan synker.

Innavlsgrad

I avl på en fåtallig rase som vår er det viktig å bevare bredden i avlsmaterialet for å unngå innavlsdepresjon og fremveksten av recessivt arvelige defekter som kan ligge latent i genmaterialet.

Innavl (gjerne omtalt som linjeavl) skal også unngås fordi det fører til at valpene får samme gener fra begge foreldre, og recessivt nedarvede defekter kan slå ut.

Tabell II viser innavsgraden for Chow Chow fra år 2000 og frem til Nov 2013. NKK regner at ca. 5% innavsgrad bør være gjennomsnittet. Som det vil fremgå av tabellen har innavsgraden i Norge vært til dels meget høy.

Rasetypisk hode - sort hann

Bruk av avlsdyr

Spesielt er det viktig å unngå at en hann blir far til for stor andel av valpene som fødes, såkalt matadoravl. En tommelfingerregel er at ingen hund skal være far til flere enn tilsvarende 5% av antall registrerte hunder i en 5 års periode.

Det viktige er å sørge for at man videre fremover har et variert grunnlag av avlshunder å velge mellom.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Vår Tabell I viser bruken av avlshanner fra år 2000 til november 2013, mens Tabell III gir en oversikt over alle importerte fra 2009 til 2014 og hvordan de er benyttet i avl. Gjennomgående er det benyttet et stort antall forskjellige hunder, og mange importerte hvilket lover godt for rasens fremtid. Imidlertid er det de siste årene noen hannhunder som er benyttet mer enn de vel burde. Vi regner imidlertid med at dette vil jevne seg ut over tid.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Avlen må tjene formålet med å bevare og fortrinnsvis utvide den genetiske variasjonen i rasen. Matadoravl og sterk innavl bør unngås. Det skal ikke foretas paringer mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette paringer¹. Halvsøskenparinger eller paringer med tilsvarende innavlsgrad bør unngås². Innavlsgraden beregnes på grunnlag av en 6 generasjoners stamtavle³; ved bruk av importere brukes de stamtavleopplysningene som er tilgjengelig i 4-6 generasjoner. Det gis mulighet til å søke NKK om dispensasjon; søknadsskjema kan hentes fra www.nkk.no

Oppdretter må være klar over at

«Brudd på disse regler vil kunne medføre en eller flere av følgende reaksjoner: Kullet blir ikke registrert, valpene registreres med avlssperre, tidsbegrenset avlsforbud for kulletts mor og/eller disiplinærreaksjoner.»

Korrekte Chow Chow-bevegelser

¹ Paring mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette paringer = paringer med innavlsgrad lik eller høyere enn 25,0%.

² Halvsøskenparinger eller paringer med tilsvarende innavlsgrad = paringer med innavlsgrad lik eller høyere enn 12,5%.

³ Antall generasjoner beregnes med valpen selv som 1. generasjon.

Prioritering og strategi for å nå målene

Det er stort sett noen få oppdrettere som har stått for de høyeste innavlstall. Disse må få mer informasjon, og klubben skal holde møter og kurs for oppdretterne om disse tema.

Legge til rette for at flest mulig forskjellige hannhunder som er innenfor de avlsmessige krav brukes i avl. Ha egne sider på Weben og i medlemsbladet hvor hanhunder som ønskes benyttet, kan presenteres.

Til topps i Ofoten

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

NCKK har gjennomført helseundersøkelser på rasen ved hjelp av spørreskjemaer som ble besvart av medlemmene omkring 2005. Undersøkelsen inneholder svar angående 55 hanner og 41 tisper. Her er noen av de viktigste resultatene oppsummert, rangert ut fra hva vi mener er viktigste. Så vidt vi kan bedømme er den helsemessige situasjonen for rasen den samme nå som den gang.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Øyeproblemer

Entropion, altså innrullede øyelokk, er et kjent problem på rasen, og alvorlig for de det rammer. I undersøkelsen ble rapportert om entropion på 4 hanner og 5 tisper, altså ca. 10% av populasjonen.

For et par av hundene er det rapportert om våte øyne eller tette tårekanaler.

Øvre og nedre entropion er vanlig hos Chow Chow. Nedre entropion aller vanligst, særlig i form av øyehår som vokser innover og irriterer øyet. Vi bør derfor være nøye med å kjenne øyestatusen til de hunder vi avler på, og ikke kombinere to hunder som begge er operert for entropion., eller hunder som begge har lidelsen i nær familie. Det finnes også mekanisk entropion som er et resultat av en øyenskade eller øyeirritasjon, denne formen er ikke arvelig.

PPM (persisterende pupillmembran) har forekommet i Norge, men er ikke nevnt i noen av besvarelsene. PPM er en medfødt defekt som normalt ikke vil endre seg med alderen, men når øyet vokser kan defektene i linse og hornhinne bli relativt mindre. Arvelighet er ikke fastslått. Endringer bør kontrolleres, selv om det ikke har avlsmessige konsekvenser.

Grønn stær er det heller ikke rapportert om i undersøkelsen.

Grønn stær eller glaukom (av latinsk glaucoma) oppstår når forholdene mellom produksjon og absorpsjon av kammervæsken i øyet endres slik at trykket inne i øyet (det intraokulære trykket) stiger over normalt nivå. Primært glaukom skyldes unormale forhold i vinkelen mellom hornhinnen og regnbuehinnen (iridocornealvinkelen), der avløpet av kammervæske normalt skjer. I iridocornealvinkelen er det et fint nettverk av tråder som holder vinkelen åpen. Disse trådene kan være feilutviklet, og vinkelen er trangere enn normalt inntil den til slutt kollapser. Mer sjelden er glaukom som skyldes dreneringsdefekter i en åpen vinkel.

Glaukom er en akutt sykdom som krever rask behandling med trykksenkende og pupillkontraherende midler for å unngå at det blir varige skader på øyet. Ubehandlet blir etter hvert øyeeplet forstørret, det blir skader i retina og hunden blir blind. Sekundært kan det utvikles uveitt (betennelse i iris) eller linsen kan luksere (løsner fra sin normale plass). Øyet bør amputeres om det er ødelagt pga. glaukom og hovent, slik at hunden lider. Arvelighet er ikke utredet skikkelig. (Info om Glaucom og PPM fra Wikipedia)

Standarden for Chow Chow ble endret i Giessen møtet i 1980 på punktet med rynker (scowl skal ikke oppnås ved hjelp av rynker eller hudfolder) og at hunden ikke skal trekkes p g a et større /rundere øye.

Målsetting: å være oppmerksom på at øyenproblemer rammer en del Chow Chow.

Strategi: I de fleste fall ønsker vi ikke å utelukke avlsdyr på grunn av øyeproblemer, men alvorligheten av problemet må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Åpenhet om problemet hos egne hunder og en nøye vurdering ved valg av partner bør på lang sikt redusere problemet. Be dommere være nøye med øyenstatus for hunder de dømmer.

Øreproblemer

Ørebetennelse ble det rapportert om for 6 hanner og 3 tisper.

Øreeksem, tette øreganger og andre øreproblemer var det rapportert om for 6 hanner og 3 tisper

Døvhets forekom hos to tisper, hvorav en ble døv i ung alder, mens det ble rapportert om nedsatt hørsel for en hann.

Åndedrett

Pustebesvær pga. trange luftveier eller flat nese ble rapportert for 4 hanner, men ingen tisper.

Pusteproblemer hos Chow Chow kan ha mange forskjellige årsaker, men kommer vanligvis fra forlenget bløt gane, trange luftveier eller en kombinasjon av begge. Vanligvis kan man si at rynker er uønsket etter som de samme rynker antakelig også finnes inne i halsen, og at man skal legge merke til om hunden «puster med magen». En hund som må benytte magemusklene for å få luft nok, har et pusteproblem selv om den ikke lager høye snorkelyder. Snorkelyder behøver heller ikke alltid å bety pusteproblemer. Pusteproblemer kan på lengre sikt forårsake hjerteproblemer (hjertesvikt). Generelt skal man være på vakt for enhver lyd som kan tyde på at hunden har pusteproblemer.

Målsetting: Å produsere Chow'er som ikke er for grove eller rynket i hodet.

Strategi: Hunder som puster med magen bør ikke brukes i avl.

Knær og korsbånd

Det ble rapportert at 5 hanner og 5 tisper hadde forstrukket eller avrevet leddbånd i ett eller begge knær, i de fleste tilfellene måtte det opereres.

I Sverige svarte ca. 24 % at deres hunder hadde hatt problemer med kne eller korsbånd. I Danmark er en studie omkring korsbåndsproblematikken hos Chow Chow gjort av veterinær Mai Britt Tørngren, som et spesialarbeide i forbindelse med hennes veterinærutdannelse ved Kgl. Veterinær og Landbohøjskole 2003. Denne studien (Korsbåndsproblematikken hos Chow Chow – Et skridt frem og et tilbake) er gjort i samarbeide med Dansk Chow Chow Klub og i løpet av høsten 2002 ble 54 Chow chow undersøkt vedrørende bakbenskonstruksjonen og eventuell forbindelse mellom korsbåndsskader og vinkling, og da først og fremst ruptur av det fremre korsbåndet.

Brist/avrivning av fremre korsbåndet defineres vanligvis i to sykdomsforløp:

- Den akutte traumatiske form etter en kraftig belastning som viser at hunden plutselig blir halt mens den springer.
- Den kroniske degenererende formen inntreffer spesielt på små eller mellomstore hunder og her er avrivningen resultat av langvarig forandring i selve korsbåndet hos den eldre hunden.

Det kan også handle om en kombinasjon av begge. En ren akutt avrivning skjer bare hos et fåtall hunder som får skader på det fremre korsbåndet. Det finnes i henhold til studiet ikke noe entydig svar på hvorfor korsbåndene degenereres markant eller ryker hos mange hunder og ikke hos alle. Hundene i undersøkelsen var mellom 7 måneder og 10 år. Etter som en stor del av hundene hvor korsbåndet hadde røket, ble operert allerede som 1-2 åringer, kan seleksjonen bestå av å velge bort de hunder som har fått fremre korsbåndskade.

Konklusjon: I Norge kan det virke som korsbånd/kne skader følger visse linjer uten at man kan si det sikkert.

Målsettingen må være å minske forekomsten av korsbåndskader, hvilket også den siste standardendringen bidrar til ved å spesifisere Chow'ens bevegelser bedre enn før.

Strategi: Man bør skille mellom akutte skader og slitasje/degenerering av korsbånd. Man bør ikke under noen omstendighet kombinere to individer som begge er operert for leddbåndskade.

Allergier

Det ble rapportert at 6 hanner og en tisper var plaget av allergier.

Hud og eksem

Det ble rapportert om eksem på 17 hanner og 6 tisper, i varierende grad fra litt øreeksem til mye fuktig eksem, og delvis i sammenheng med allergier eller hudbetennelser.

I forbindelse med vår helseundersøkelse viste det seg at alle de Chow'er som hadde hatt pelsproblemer, spiste fullfor, men fikk allikevel tilskudd i kosten av fiskeolje, eller annen olje. Når det gjelder hudfolder og valker, er vår standard så klar på dette punktet at individer med rynker og folder ikke premieres i dag. Utviklingen av rasen viser også at vi her i Skandinavia har gått mot en sunnere og mer rynkefri hund. Allergi har forekommet på Chow, men synes å være mindre nå enn for en del år siden.

Målsetning: Minske forekomsten av hudproblemer.

Strategi: Sammen med oppdretterne å bli enige om at hunder med kronisk allergi eller hudproblemer ikke bør inngå i avlsarbeidet og slett ikke kombinert med en hund med samme eller delvis samme problem.

Ønskevalg: Sunn, frisk og tillitsfull

HD og AD

Hofte og albuer dekkes av NKKs statistikk som er omtalt nedenfor, men det er verdt å merke seg at i undersøkelsen er det rapportert om én tisper som ble avlivet pga. sterk HD.

Blant hannene var det 19 som var røntget for HD, 2 hadde sterk og en hadde svak HD, mens de resterende 16 var fri for HD. Blant tispene var 8 røntget, 6 fri for HD, en hadde svak HD, mens en altså hadde sterk HD og ble avlivet pga. HD

Albueleddsdysplasi ser ut til å være ganske utbredt, men i undersøkelsen var det 5 hanner med sterk grad av AD, mens det var 2 med svak og 2 med middels AD blant tispene.

NKK's statistikk for HD og AD: NKK utgir årlig statistikk for registreringene av HD (hofteleddsdysplasi) og AD (albueleddsdysplasi) på hunder røntget i Norge. For Chow Chow viser statistikkene for de siste 10 år følgende resultater:

Statistikk for Chow Chow siste 10 år				
Antall avkom totalt:		638		
	HD	HD %	AD	AD %
Totalt røntget	203	31,8 %	130	20,4 %
Fri	163	80,3 %	47	36,2 %
Svak	21	10,3 %	34	26,2 %
Middels	16	7,9 %	35	26,9 %
Sterk	3	1,5 %	14	10,8 %

I en periode hadde vi krav om kjent HD-status og det var da flere hunder som ble røntget enn det har vært etter at kravet ble opphevet. Vi ønsker at flere røntger hundene sine for å få en sikrere statistikk. Avlsrestriksjonene knyttet til sterk HD og AD ser også ut til å avskrekke noen fra å registrere sine HD og AD-avlesninger, noe som vi mener er uheldig da det kan gi en skjev statistikk.

Statistikken viser at det er mindre enn 20% forekomst av HD i noen grad på Chow Chow, og bare 1.5% har sterk HD.

Statistikken viser at AD forekommer mye hyppigere enn HD, hele 63,8% har påvist AD i noen grad, og 10,8% har sterk grad av AD.

Det er ikke krav om kjent status for Chow Chow, men vi vil på det sterkeste anbefale å HD- og AD-røntge hunden. Vi sier ikke at hunden bør være både HD og AD fri for å kunne avles på, men man bør vite hva man har og ikke lage kombinasjoner hvor begge foreldredyr har samme problem.

Statistikken fra år 2000 viser hvor mange Chow'er som er HD og AD røntget og hvilke resultater som er avlest. Det kan være greit at man røntger en hund om igjen ett år etter forrige røntgen om resultater ikke var tilfredsstillende. Fra tid til tid avles det også på individer uten kjent HD – AD status. Dette vil vi fraråde, da kjennskap til hva man avler på er alfa og omega for å oppnå et godt avlsresultat. I Norge er det avlssperre for individer avlest med sterk E – HD eller AD. Dette viser seg å avskrekke oppdrettere fra å røntge kommende avlsdyr. De er redd for en avlssperre på individet.

Dagens situasjon: Langt de fleste Chow'er som benyttes i avl i Norge i dag røntges for HD eller HD og AD.

Kortsiktig mål er at alle avlsdyr bør røntges basert på kunnskap og ikke tvang. Individer som importeres til Norge og som har en HD status fra land utenom Norden bør røntges igjen i Norge for å ha en avlesning kompatibel med det nordiske systemet.

Vårt langsiktige mål er at Chow Chow skal ha en HD – AD prosent som maksimum er på landsgjennomsnittet, men uten at vi skal utelukke individer kun på grunn av HD-AD.

Forekomst av reproduksjonsproblemer: Fertilitet

I land som Tyskland hvor alle paringer rapporteres til klubben og deretter tomme tisper og antall kull, kan det se ut som bortimot 2 av 3 paret tisper går tomme. I Sverige antas det at ca. 53% av alle paringer resulterer i valper. Dr Joan Joshua, den velkjente engelske veterinær og Chow entusiast sa en gang at Chow tisper er utmerkede mødre, men elendige elskerinner. Her ligger noe av problemet: vi må være nøye med å finne riktig dag, og topp tid og være klar over at det finnes ikke noen oppskrift på når en tise får topp tid, dette kan inntreffe fra tidlig i løpetiden til minst 20. dagen. En tise kan også ha begynt å løpe FØR du ser det.

Målsetting: Å øke fertiliteten i rasen.

Strategi: Benytte sunne, standardriktige hunder som kommer fra familier med store kull og greie fødsler, i avl

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Å kjøpe Chow Chow som trekkhund eller jakthund er helt bortkastet. Det finnes enkelte individer som er flotte elgjegere og som har gjennomført Seppala-løpet (trekkhundløp med overnatting ute), men disse er så absolutt kuriositeter. Rasen er vennlig ovenfor andre hunder og starter sjelden en fight, men blir den provosert, forsvaret den seg som regel lett.

Chow Chow-elskere sier rasen er meget intelligent fordi den kun gjør det den vil, når den selv vil, mens andre uten forståelse for rasens særpreg, vil være tilbøyelig til å kalle den dum og dorsk. Men la deg ikke lure, rasen er uhyre rask over korte distanser og kan eksplodere i et fyrverkeri av fart om den ser noe interessant den vil undersøke. Rasen liker familiens egen katt, men slett ikke naboens!

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Chow Chow er en ektefødt østens sønn, rolig, avbalansert, selvstendig, kanskje litt katteaktig overlegen. Le aldri av en Chow Chow, som den østens sønn den er, liker den ikke å tape ansikt. Rasen omtales ofte som enmannshund, men den kan trygt kalles en familiehund etter som rasens mentalitet i dag er atskillig mer åpen og vennlig enn i 50-årene. Dette vil nok veterinærene være de første til å skrive under på. Rasen kan nok virke noe tilbakeholdende med en gang du treffer en Chow Chow, men dette går snart over. En skal behandle en Chow Chow vennlig, men bestemt, vise at en er sjefen med rolig selvfølgelighet. Har Chow Chow'en først tillit til deg, har du en venn for livet. Den har intet til overs for mennesker som brøler, skriker og tar hardt i den. Vedkommende har tapt ansikt og bør ikke respekteres. En Chow Chow er en barnevennlig rase, men som alle andre dyr, er den ikke noe leketøy. Den kan være veldig tålmodig med små barn, men får den nok, så går den sin veg, og da bør den få lov til det.

Mentalitet og bruksegenskaper

Chow Chowens mentalitet er i dag mye bedre enn for de hunder som kom til Norge på 50 tallet. Å si i dag at rasen er en enmannshund blir feil. Dagens Chow Chow har et vesen som gjør at den sjelden mister sin medfødte verdighet, en velfungerende rase overfor andre dyr, vennlig interessert i mennesker, men helst vil den være med sin egen familie. Rasen er meget selektiv, enkelte

mennesker liker de instinktivt, andre går de utenom. Chow Chow er en god vakthund, bjeffer lite og trenger mosjon i moderate mengder.

Noen spesielle bruksegenskaper utenom vaktegenskaper har hunden ikke, men kan i enkelte tilfeller være gode jakthunder.

Målsetting: Å bevare rasene spesielle egenskaper når det gjelder mentalitet og oppførsel.

Strategi: Følge rasens mentalitet på samlinger og på utstillinger.

Atferd

Chow Chow er en rolig, litt forsikrig hunderase. I gamle Kina benyttet til vakthund, og den har ikke glemt sine gamle kunster. Den bjeffer når det kommer noen den ikke kjenner ellers ikke. Behagelig hund å ha i huset, renslig fra 8 uker, ødelegger aldri noe, vil helst ikke gå ut når det regner, men snør gjerne ned ute om vinteren.

Atferdsproblemer

Hvis man kan si at rasen har noen adferdsproblemer kan det være at den virker noe utilnærmelig, og helst ikke vil ha noe med noen den ikke kjenner å gjøre. Det er viktig at en Chow har et rolig harmonisk hjem, ellers kan den blir vanskelig å få kontakt med.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Å lære de fleste som har kontakt med rasen om dens egenheter som f. eks. periskopsynet p g a noe dyptliggende øyne, som gjør at hunden bør seg deg først, før du hilser. Vi vil ikke anbefale valpekurs eller lydighetskurs for rasen, så klubben og oppdrettere har en jobb med å lære kommende eiere hva en Chow virkelig er.

Prioritering og strategi for å nå målene

God informasjon til kommende eiere og til dommere.

Eksteriør

I 2011 (NKK dato: 20.6.2011) fikk Chow Chow en ny og revidert standard som er et godt utgangspunkt for den rasetypiske og sunne hunden vi ønsker oss. Standarden finnes i Vedlegg 3.

Eksteriørbedømmelser

Vi henviser til vårt reviderte Dommerkompendium som vil komme i høst.

Vi ber dommerne være oppmerksom på følgende punkter

Viktige proporsjoner:

Avstanden fra manken til albuen er den samme som avstanden fra albuen til bakken.

Adferd/temperament:

Rolig, vaksom. Selvsikker, trofast, men reservert.

Snuteparti: Moderat langt, bredt fra øynene til snutespissen. (Ikke spisst som en rev)

En Chow Chow skal ikke ha fremtredende rynker i hodet.

Øyne: Mørke, ovale, middels store, stramme øyelokksrender. Hos blå og fawn er farge svarende til pelsen tillatt. Tørre, ikke innrullede nedre øyelokk. Skal aldri nedvurderes bare pga størrelsen.

Ører: Små, tykke, svakt rundet ørespiss. Båret stivt stående, bredt ansatte, rettet framover og mot hverandre som gir hunden dens eiendommelige, typisk morske (scowl) uttrykk. Uttrykket må aldri skyldes løs, rynket hud i hodet.

Hals: Sterk og kraftig, ikke kort, lett nakkebue av tilstrekkelig lengde til å bære hodet stolt over overlinjen. God nakke er svært viktig for å gi hunden dens verdige utseende. Kort og steil overarm er ofte grunnen til at nakken virker kort.

Albue: Midtveis mellom manken og bakken.

Rygg: Kort, rett og sterk.

Lend: Kraftig.

Bryst: Bredt og dypt. Godt hvelvede ribben, men ikke tønneformet. En Chow Chow skal ha forholdsvis langt bryst med godt hvelvede ribben, lenden skal ikke være lengre enn 5 fingres bredde.

Underlår: I profil er poten direkte under hofteløddet. Godt utviklet. Bare lett vinklet. Godt utviklet.

Haser: Lavt ansatte, rette fra haseleddet. **Må aldri kode over.**

Bevegelser: Ganske korte steg, bakbena løftes ikke mye, men ser ut til å gli over bakken, noe som gir en pendelbevegelse sett i profil. Dens karakteristiske korte steg tillater den å bevege seg fritt og utholdende, aldri tungt.

For og bakben beveger seg parallelt og rett fram. Må være i stand til å bevege seg fritt og sunt uten noen tegn på plager.

Hårlag:

Langhåret: Fyldig, rikelig, tett, rett og utstående, men aldri overdrevent lang. Dekkhårene ganske stri i strukturen, underullen myk og ullen. Spesielt tykk rundt nakken, slik at det danner halskrave, og på lårene med fyldige «bukser».

Korthåret: Kort pels, rikelig og tett, rett og utstående, ikke flat eller plysjliknende.

Trimming som endrer silhuetten eller uttrykket skal trekkes i premiering. Unntak er poter, hvor trimming kan tillates. **Dette punktet er uhyre viktig – alt for mange av dagens utstilte Chow'er er klippet i fasong, og gir en helt annen silhuett en hunden egentlig har.** Bruk hendene godt.

Farge: Ensfarvet sort, rød, blå, fawn, krem, hvit. Ofte med sjatteringer, men ikke flekker eller flerfarvet. (Undersiden av halen og lårenes baksida har ofte en lysere farge)

Størrelse og vekt:**Mankehøyde: Hannhunder: 48 –56 cm****Tisper: 46 –51 cm**

Mange Chow'er begynner i dag å bli for små i forhold til standardens krav. Variasjoner utover pluss/minus 2 cm bør resultere i en premiegrads trekk.

Hals: Sterk og kraftig, ikke kort, lett nakkebue av tilstrekkelig lengde til å bære hodet stolt over overlinjen. God nakke er svært viktig for å gi hunden dens verdige utseende.

Overdrevne eksteriørtrekk

For tunge hoder med rynker, dyptliggende øyne, pusteproblemer, er ikke sunde individer og skal trekkes tilsvarende i premieringen. Overdreven skyhet skal ikke premieres, men det er OK å dømme Chow'en på bord dersom eieren ber om det. I mange tilfeller er den med sitt periskopsyn atskillig tryggere på bordet. I USA er Chow Chow en av de få «rampe-hunderasene»!

Fargeavl og pigmentering.

En komplett oversikt over fargeavl, altså forventet resultat ved alle mulige kombinasjoner av farge på avlshundene, er presentert i Vedlegg 2. Der er det også nevnt hvilken effekt kombinasjon av enkelte farge vil innvirke på pigmentet.

Med pigmentering mener vi snute, lepper, gummer og tunge. Det er viktig å bevare rasens karakteristiske pigment, og spesielt den blå fargen på tunga. Bruk av bare røde hunder i mange generasjoner ser også ut til å kunne svekke pigmentet over tid, slik at det er nødvendig å ha enkelte sorte hunder med i stamtavla til avlshundene for å bevare pigmentet.

Vi snakker om at fargene fawn og blå er **dilute** (utvannede farger). Normalt bør man være forsiktig med å pare sammen disse fargene, ikke bare fordi pigmenteringen vanligvis ikke blir så god, men også fordi dilute farger kan gi pelsproblemer. Dette er problemer som finnes hos flere raser enn vår. Det forskes bl.a. i Danmark på Genetisk fargerelatert pelstap.

Strategi: Bevare alle fargene og ikke la seg lede av moten til å bruke avlshunder av bare en populær farge. Bevare pigmentet ved å ta hensyn til fargerelatert nedarving av pigment.

Bildene over viser blå, krem og fawn Chow Chow.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Overordnet mål for rasen

Målet for oss alle som elsker vår rase må være å bevare rasens unike eksteriør og spesielle mentalitet for fremtiden, men samtidig avle frem en så sunn hund som mulig innenfor standardens ramme. *Avlen må tjene formålet med å bevare og fortrinnsvis utvide den genetiske variasjonen i rasen. Matadoravl og sterk innavl bør unngås.*

Plan for videre arbeid i klubben

- Regelmessige dommerkonferanser.
- Få alle klubbens avdelinger aktive igjen.
- Få med nye eiere med i klubben og i klubbarbeidet.
- Rase og oppdrettermøter i distriktene.

Vedlegg 1 Statistikk

Tabell 1 Bruken av avlshanner fra år 2000 til november 2013

År	Antall valper	Hanner/tisper	Gj.snitt pr. kull	Ant. hanner benyttet	Hanner med mer enn et kull	HD AD stat	Antall kull og valper	Tittel	Farge	Tot ant. kull i Norge
2000	103	48-55	3,43	17	Mi-Pao's JW Chieftain	A-E	2k 14 v	Can ch ikke uts N	rød	11
					Tsingfu's Ebony Quintesson	ingen	3k 4 v	4 cert	sort	4
					Chrisja's Minister Cæsar	A-A	2k 3 v	NS ch	krem	7
					Bastian	A -	3k 14	N ch	rød	9
					Pizzicato's Happy Entertainer	A-D	2k 15	N ch	rød	3
					Tsingfu's Zhang-Xian	A-	4k 10 v	NV-00'01, NS ch	sort	11
					Rahnee Dhao's K-L at Shanghai	A-E	2k 5 v	CK	rød	4
					Rhytzo Blue Fang Ming	A-C	2K 4 v	NS ch	blå	3
2001	72	37-35	3,2	14	Tsingfu's Zhang-Xian	A-	4k 16 v	NV-00'01, NS ch	sort	11
					Mi-Pao's JW Chieftain	A-E	4k 17v	Can ch ikke uts N	rød	11
					Nickelodeons C Upon my Soul	A-	3k 12 v	ikke uts	krem	6
2002	104	52/52	2,8	21	C'hengtus Blue Clyde	A-A	4k 13v	3 cert	blå	4
					Nichelodeon's Ticket to Tomahawk	A-	4k 10v	CK	krem	22
					Pei Fang Millennium	A-A	3k 7v	NS ch	rød	5
					Mi-Pao's JW Chieftain	A-E	4k 9v	Can ch ikke uts N	rød	11
					Unas Smooth Ibox	A-D	4k 12v	N ch	sortK	9
					Bastian	A -	2k 3v	N ch	rød	9
2003	83	40-43	3,4	22	Chengtu's Lord	A-D	2k 8 v	2 cert	rød	8

RAS for Chow Chow

År	Antall valper	Hanner/tisper	Gj.snitt pr. kull	Ant. hanner benyttet	Hanner med mer enn et kull	HD AD stat	Antall kull og valper	Tittel	Farge	Tot ant. kull i Norge
					Pei Fang Magnum Son	A-A	2K 10v	NS ch	rød	8
2004	93	51-42	3,3	15	Rhytzo Midnite Galliano	A-	3k 4v	2 cert	sortK	5
					Chengtu's Lord	A-D	3k 9v	2 cert	rød	8
					Mi-Pao's Canadian icon	A-D	3k 9v	CK	rød	9
					Unas Smooth Ibox	A-D	2k 11v	N ch	sortK	9
					Pei Fang Magnum Son	A-A	2k 3v	NS ch	rød	8
2005	72	36-36	3,7	12	Mi-Pao's Canadian icon	A-D	4k 12v	CK	rød	9
					Lai-troll's Harry Potter	A-D	2k 2v	1UK	sort	2
					Husk-Hus's Great red Sun	A-A	3k 10v	CK	rød	5
					Yama Jefferson	B-C	2k 7v	NS ch NV-04	rød	6
2006	85	32-53	3,2	20	Chengtu's Lord	A-D	3k 6v	2 cert	rød	8
					Pei Fang Magnum Son	A-A	2 k 7v	NS ch	rød	8
					Zoradin Taj Mahal	B-A	2k 10 v	3 cert	rød	3
					Rhytzo Red Ace O'Incipit	A-D	2k 3v	N ch	rød	2
2007	57	28-29	4,3	9	C'hengtus creme Simba	A-	3k 7 v	ikke uts	krem	13
	OBS 1 kull2 ganger				Yama Jefferson	B-C	2k 7v	NS ch NV-04	rød	6
					Harry of Chow Dream	A-D	2k 16v	N ch	rød	5
2008	60	30-30	3,1	13	C'hengtus creme Simba	A-	4k 15v	ikke uts	krem	13
					Incipit Wang	A-C	2k4v	N ch	sort	6
					Paramount American Outlaw	B-C	2k5v	N Lit ch	rød	10
2009	47	24-23	3,9	8	Harry of Chow Dream	A-D	3k12v	N ch	rød	5

RAS for Chow Chow

År	Antall valper	Hanner/tisper	Gj.snitt pr. kull	Ant. hanner benyttet	Hanner med mer enn et kull	HD AD stat	Antall kull og valper	Tittel	Farge	Tot ant. kull i Norge
					Akuro That Boy	A-	2k 9v	N ch	rød	8
					Bon Triumph Magic Multi Music	A-	2k 7v	ikke uts	rød	6
2010	25	16-19	2	8	C'hengtus creme Simba	A-	3k 10v	ikke uts	krem	13
					Wiski Blek Djalo	A-A	2k 6v	Int ch div ch titl.	sort	6
					Busk-Hus's Kwando	B-C	3k 11v	NS ch	rød	3
2011	55	29-26	3,4	9	C'hengtus Teddy Bear Coming H	A	2k 8v	1 cert	rød	5
					Pei Fang Skywalker	A	2k 4v	N ch	sort	2
					Akuro That Boy	A-	5k 18v	N ch	rød	8
					Wiski Blek Djalo	A-A	2k 10v	Int ch div ch titl.	sort	6
2012	47	21-26	4,7	10	Ingen med mer enn 1 kull					
2013	52	24-18	4	8	C'hengtus Teddy Bear Coming H	A	2k 12v	1 cert	rød	5
(tom 8.11).					Antanata Cevara Love Me	ikke rønget	2k 6v	ikke uts	sort	2
					Paramount American Outlaw	B-C	5k 24v	N Lit ch	rød	10

Tabell II Innavlsgraden for Chow Chow fra år 2000 og frem til Nov 2013.

ÅR	Antall kull	Importer	0 %	høyeste %	Gj. snitt	Antall kull med utenlandsk registrerte foreldre ⁴
2000	30	0	0	13,086	7,52	7 kull
2001	27	5	2	11,2	4,74	6 kull
2002	38	4	2	17,899	4,92	8 kull
2003	30	5	0	27,179	5,66	5 kull
2004	31	3	2	25,307	8,04	8 kull
2005	20	1	2	15,723	6,29	8 kull
2006	30	4	1	19,438	7,03	8 kull
2007	22	9	0	26,602	12,25	6 kull
2008	22	3	1	26,602	9,18	4 kull
2009	15	3	0	23,85	13,03	8 kull
2010	21	9	1	26,602	8,36	4 kull
2011	21	5	2	31,457 ⁵	27,65	12 kull
2012	19	9	0	5,147	3,31	6 kull
2013, Nov.24	20	6	0	22,262	14,56	11 kull

⁴ Disse kull har automatisk innavlsgrad 0 og er ikke tatt med i statistikken.

⁵ 2 kull, begge med avlssperre.

Tabell III Oversikt over importere fra 9.9.2009 til og med 9.9.2014

Født	Kjønn	Farge	Fra land	Antall kull	Utstilt	HD-AD-status	Norskfødt far	Norskfødt mor
06.okt.06	hann	sort	Litauen	5 kull	Int ch	A-A		
01.des.05	tispe	rød	Russland	1 kull	N ch	A-		
06.mai.08	tispe	rød	Sverige					
28.sep.08	hann	rød	Spania	1 kull	Jun Ch	B-		
30.des.08	hann	sort	Litauen		3 cert			
06.jan.09	hann	krem	Ungard					
27.jul.09	hann	rød	Sverige				x	x
09.okt.09	tispe	blå	Russland	3 kull	ikke uts	ikke røntg		
23.okt.09	tispe	sort	Sverige		N ch			
31.okt.09	hann	sort	Sverige		5 cert	A-D		
07.nov.09	hann	krem	Russland	2 kull	ikke uts	ikke røntg		
12.nov.09	tispe	sort	Danmark	1 kull	5 cert	A-C		
16.aug.10	tispe	rød	England		1 cert	C-C		
03.nov.10	hann	rød	Sverige		8 cert	A-D	x	x
13.nov.10	tispe	rød	Sverige		2 cert	B-		x
15.jan.11	tsipe	blå	Russland	1 kull	ikke uts	ikke røntg		
26.feb.11	tispe	rød	Litauen		Nch	B-	Returnert 1 valp med norsk hann	
19.mar.11	hann	rød	Estland			D	* samme kull	
19.mar.11	hann	sort	Estland				* samme kull	
06.apr.11	hann	sort		3 kull	ikke uts.	ikke røntg.		
09.mai.11	tispe	rød	Spania					
02.jul.11	tispe	sort	Estland	2 kull	ikke uts.	ikke røntg.		
25.nov.11	hann	rød	Ungarn	4 kull	N ch	A-		
12.des.12	hann	rød	Sverige		N ch	A-A		
01.jan.12	tispe	rød	Estland					
21.feb.12	tispe	blå	Danmark	1 kull	2 cert	ikke røntg.		
23.mar.12	tispe	sort	Danmark		CK			
01.jun.12	tispe	rød	Sverige			E-A		
16.jun.12	tispe	sort	Polen		1 cert			
06.aug.12	tispe	rød	Litauen			A-		
07.aug.12	tispe	sort	Sverige					
13.sep.12	hann	rød	Sverige					x
11.okt.12	tispe	sort	Danmark					x
19.nov.12	tispe	rød	Danmark		8 cert	D-		
02.okt.12	tispe	rød	Litauen		CK		x	
11.okt.12	hann	rød	Danmark		4 cert			x
25.feb.14	hann	sort	Danmark					

Vedlegg 2 Oversikt over fargeavl

RØD kombinert med RØD gir normalt bare røde valper, men kan også gi fawn og krem om genene for disse farger er tilstede hos begge foreldredyr. Normalt skulle dette gi god pigmentering.

RØD kombinert med SORT vil normalt gi sorte og røde valper, men også fawn, blå og krem valper HVIS genene for disse farger er til stede hos begge foreldredyr. MEN hvis det svarte foreldredyret er homozygot vil normalt alle valper i kullet bli sorte og/eller blå om genene for blå er til stede hos begge foreldredyr. Pigmenteringen skal normalt bli meget god.

RØD kombinert med FAWN vil normalt gi røde og/eller fawn valper, MEN også krem om genene er tilstede hos begge foreldredyr. Her kan det forventes litt svakere pigmentering enn hos røde Chow.

RØD kombinert med BLÅ vil normalt gi røde, sorte, blå, fawn, men også krem om genene er tilstede hos begge foreldredyr. MEN om det blå foreldredyret er homozygot vil normalt alle valpene bli blå og/eller sorte. Pigmenteringen burte normalt bli bra.

RØD kombinert med KREM vil normalt kunne gi alle farger inkludert sort dersom genene for alle farger er tilstede hos foreldredyrene. Her vil pigmenteringen normalt bli svakere enn hos det røde foreldredyret. Flere generasjoner med rød/krem parringer vil etter hvert gi mye dårligere pigmentering.

SORT kombinert med SORT vil normalt gi sorte og røde valper, også blå, krem og fawn om genene er tilstede hos begge foreldredyrene. MEN om en eller begge de sorte foreldredyr er homozygot vil valpene kun bli sorte og/eller blå dersom gener for blått er tilstede hos begge foreldredyrene. Pigmenteringen bør bli meget god.

SORT kombinert med FAWN vil vanligvis gi røde, sort, fawn og blå valper. Også krem om genene for krem er tilstede hos begge foreldredyrene. Men om det sorte foreldredyret er homozygot, vil valpene bli sorte og/eller blå om genene for blått er tilstede hos begge foreldredyrene. Vanligvis bra pigmentering.

SORT kombinert med BLÅ vil normalt gi samme farger som sort kombinert med fawn, men med forbehold om en eller begge foreldre er homozygot, da blir valpene som over enten sorte og/eller blå. God pigmentering.

SORT kombinert med KREM vil normalt kunne gi alle farger, men om det sorte foreldredyret er homozygot vil valpene kun bli sorte og/eller blå om genene for blått er tilstede hos begge foreldredyr. Dette vil normalt gi bra pigmentering en og ren klar kremfarge.

Sort er den dominante fargen hos Chow Chow, slik at i kull hvor ingen av foreldredyrene er sort, blå eller krem kan det ikke fødes blå eller sorte valper.

En SORT Chow er HETEROZYGOT dersom en av foreldredyrene er rød, fawn eller (tror vi, men vet ikke sikkert) krem.

En SORT kan være HOMOZYGOT dersom begge foreldre er sorte eller en sort kombinert med en blå.

EN BLÅ kan være HOMOZYGOT dersom begge foreldre er blå eller en blå kombinert med en sort. Den eneste måten å finne ut om en sort eller blå med foreldre som over, er homozygot, er så se på fargene til hans/hennes avkom.

FAWN kombinert med FAWN vil normalt kun gi fawn valper, muligens også krem om genene er tilstede hos begge foreldredyr. Noe dårligere pigmentering enn foreldrene.

FAWN kombinert med BLÅ vil normalt gi blå og fawn valper, muligens også krem om genene er tilstede hos begge foreldredyr. Dersom den blå far eller mor er homozygot, vil alle valper bli blå. Noe dårligere pigmentering enn foreldrene.

FAWN kombinert med KREM vil normalt kunne gi alle farger. Pigmenteringen blir dårligere.

BLÅ kombinert med BLÅ vil normalt gi blå og fawn valper, også krem om genene er tilstede hos begge foreldredyr. Men hvis en eller begge foreldredyr er homozygot, vil alle valpene bli blå. Vanligvis bra pigmentering. Blå med blå kombinasjoner bør normalt unngås da for mye blått vil gi rosa tunge og gule øyne. Kan også resultere i sjokoladefargede valper som ikke er en godkjent farge.

BLÅ kombinert med KREM vil normalt kunne gi alle farger. Men om det blå foreldredyret er homozygot vil alle valpene bli enten blå or/eller sorte. Bør bli normal pigmentering.

KREM kombinert med KREM vil normalt kun gi kremfargede valper. Her kan man få redusert pigmentering på valpene.

En korthåret Chow Chow skal være like god som en langhåret Chow Chow uten pels.

Vedlegg 3 Standard for Chow Chow